

Pla de digitalització responsable

Conclusions de la Comissió de Digitalització i educació i dels informes d'lvàlua

13 de juny

Generalitat
de Catalunya

El Govern de
Tothom

1

Pla de digitalització responsable

Pla de digitalització responsable

Objectius

- Revisar l'ús d'aquests dispositius i els efectes sobre els infants i joves al sistema educatiu, determinar els canvis necessaris a implementar i fer recomanacions al conjunt de la comunitat educativa.
- Crear un espai de reflexió i de debat expert per a fer una diagnosi de l'ús i els efectes pedagògics i sobre la salut de les pantalles en la població escolar.
- Vetllar per la protecció de la salut i els hàbits saludables i per l'aprenentatge de competències digitals en el context socioeducatiu.
- Garantir entorns educatius segurs i saludables.

El Repte

Promoure l'adquisició de la competència digital de l'alumnat, tot mantenint un ús moderat dels dispositius i centrant-ne l'aplicació en aquells usos que realment afavoreixen l'aprenentatge.

Pla de digitalització responsable

Principals actuacions

El febrer de 2025 el Departament d'Educació i Formació Professional crea el Pla de digitalització responsable que inclou com a principals actuacions:

- Creació d'una comissió d'experts per determinar com impulsar una educació digital per un ús responsable, ètic i saludable de les noves tecnologies, al servei de l'aprenentatge.
- Encàrrec a Ivàlua d'un informe d'avaluació sobre les diferents eines digitals que s'utilitzen al sistema educatiu.
- Enquesta realitzada per Ivàlua sobre l'ús i regulació dels dispositius mòbils als centres educatius públics.

2

Digitalització i educació

Comissió d'experts sobre els usos dels dispositius mòbils i les pantalles per part d'infants i joves de 0 a 18 anys en contextos socio-educatius a Catalunya

Metodologia de treball de la Comissió de Digitalització i Educació

Comissió d'experts constituïda en dos grups:

Primer grup: Professionals provinents de diferents àmbits de treball que coneixen els efectes dels usos dels dispositius i entorns digitals (hi han participat representants dels Departaments de Salut, d'Interior, i d'Igualtat i Feminisme).

Segon grup: Professionals provinents dels àmbits socioeducatius que coneixen l'ús en el context escolar i també els objectius relacionats amb l'alfabetització i competència digitals (hi han participat membres del Departament de Drets Socials).

Dinàmica de treball (febrer-maig 2025)

Dues sessions plenàries amb tots els participants.

Vuit sessions de treball de la Comissió, quatre amb cada grup.

Relator

Els grups de treball i el document, que combina evidència publicada i expertesa dels i les integrants, ha estat coordinat pel pedagog i doctor en Ciències de l'Educació, Màrius Martínez.

Principals recomanacions de l'informe de la Comissió

Les recomanacions més destacades són:

- Establir un model de digitalització per garantir una infraestructura digital als centres que asseguri la protecció i la seguretat dels dispositius.
- Desenvolupar propostes formatives per tota la comunitat educativa, emfatitzant la col·laboració entre família i escola, incloent una formació digital específica per aquestes.
- Continuar amb la formació de docents del centre per potenciar el seu ús pedagògic i per donar a conèixer de manera profunda la informació sobre la utilització correcta de dispositius i continguts digitals.
- Vetllar per a que tots els alumnes assoleixin les competències digitals que estableix el currículum, sobretot en entorns més vulnerables.
- Elaborar un banc d'experiències de digitalització exitosa i de des-digitalització.
- Revisar l'ús dels dispositius tenint en compte l'edat dels joves i infants i les necessitats de cada etapa educativa.

Les recomanacions adreçades al Departament d'Educació i Formació Professional inclouen sis apartats segons es refereixin als diferents actors, en relació a:

- L'administració educativa
- Els centres educatius
- El professorat
- Les famílies
- Els i les alumnes
- Altres agents

3

Enquesta de l'Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua)

Enquesta i informe d'Ivàlua

L'avaluació en xifres

El Departament d'Educació i Formació Professional encarrega a Ivàlua una enquesta sobre l'ús i regulació dels dispositius mòbils **als centres educatius de secundària**.

- L'objectiu és:
 - Disposar d'una **fotografia** de quina és la **regulació dels centres** que imparteixen secundària en l'ús dels telèfons mòbils.
 - Conèixer quina és l'afectació dels dispositius i de la regulació pel que fa al **clima del centre i al rendiment de l'alumnat**.

L'enquesta es va enviar a tots els centres educatius públics que imparteixen ESO per correu electrònic el **28 d'abril**.

Van ser **entre 30 i 35 preguntes**, depenent si els docents formen part de l'equip directiu.

Resposta dels centres:

Han participat docents d'un 90% dels centres i de mitjana han contestat 8'4 persones per centre.

663 centres amb almenys una resposta de l'equip docent (93 %)

507 centres amb almenys una resposta de l'equip directiu (71 %)

Enquesta i informe d'Ivàlua. Principals conclusions

40 %

**Prohibició
total del mòbil**

Un 40% dels centres amb ESO han optat per una prohibició total del mòbil. El curs anterior (2023-2024), la xifra era del 21,6%. L'altre 60% ha optat per una prohibició parcial.

89 %

**Impacte positiu
global**

Percentatge de docents que perceben un impacte positiu de la prohibició, pel que fa a la convivència, l'atenció i el rendiment acadèmic.

68 %

**A favor de la
prohibició total**

Percentatge de docents i equips directius que estarien d'acord en establir una prohibició total dels mòbils a la secundària.

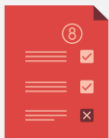
63 % -

66 %

Entre el 63 % i el 66 % dels docents no han utilitzat el mòbil en cap activitat d'aula per a usos pedagògics durant el curs actual.

Enquesta als docents i direccions

Percepció sobre la regulació al propi centre

L'actual curs 2024-2025: el 40 % dels centres prohibeix l'ús del mòbil, i un 60 % de forma parcial.

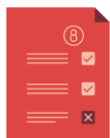
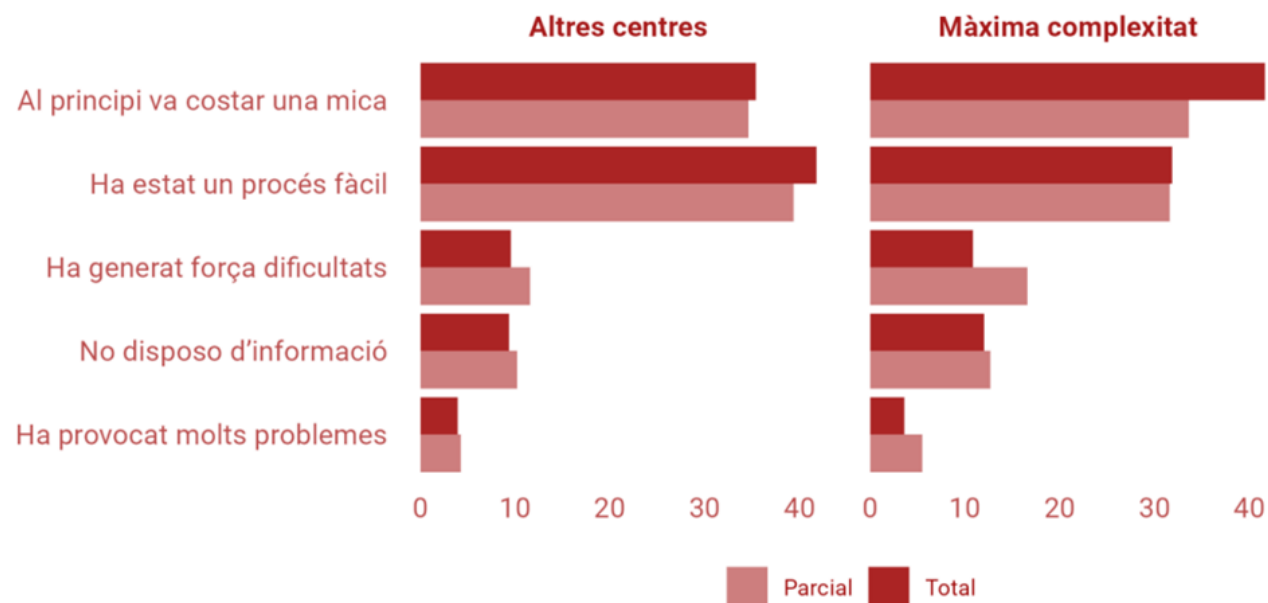
- El tipus de regulació aplicat el curs anterior influeix significativament en la decisió d'adoptar una prohibició total o parcial.
- La decisió de prohibir parcialment o totalment l'ús del mòbil no varia segons les característiques del centre.

Un 89,6 % del professorat creu que restringir l'ús dels mòbils ha tingut un efecte general positiu.

- Més de la meitat de l'equip docent percep una millora en el nivell d'incidències per l'ús indegut.
- El 61,4 % de les docents consideren que l'efecte general de la regulació ha estat molt positiu, respecte el 56,5 % dels docents.
- La percepció de millora dels docents d'ESO s'accentua en els centres de màxima complexitat.

Enquesta als docents i direccions

Incidència en el clima de convivència

Implementació de la regulació segons tipus de regulació i complexitat del centre

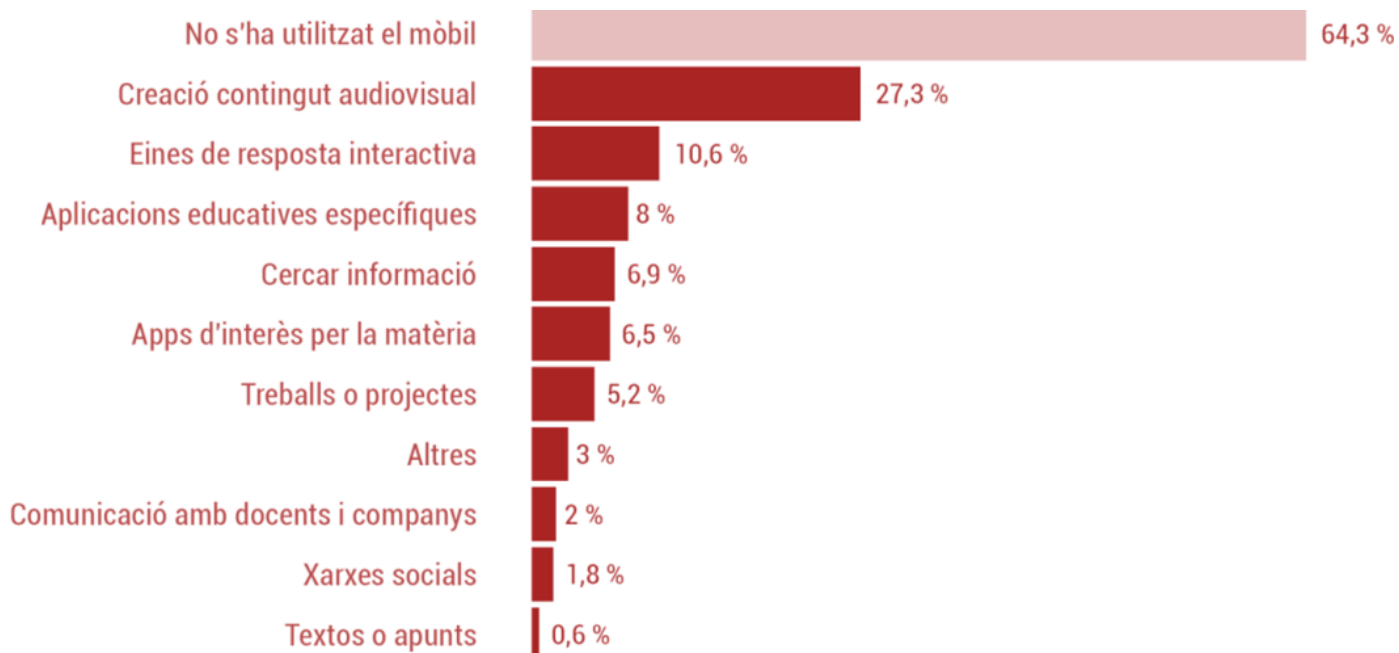
En el 97,5 % dels centres la gran majoria dels alumnes tenen mòbil. Tot i això, les regulacions del curs actual no ha provocat excessives dificultats:

- Un 38,2 % dels docents creuen que ha estat fàcil.
- Un 35,3 % ha trobat lleugeres dificultats a l'inici.
- Un 11,6 % ha trobat força dificultats.
- Un 4,3 % ha trobat moltes dificultats.

La implementació ha estat més problemàtica en centres on s'ha aplicat una regulació parcial.

Enquesta als docents i direccions

Ús del mòbil amb finalitats pedagògiques

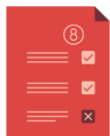
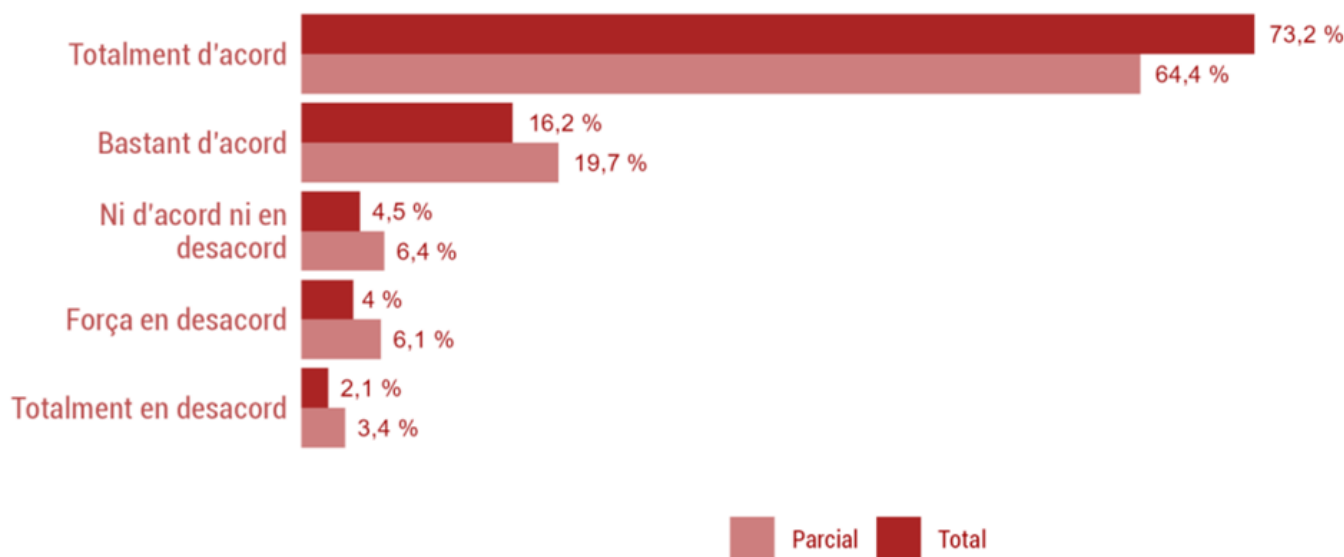
Percentatge de docents que han desenvolupat activitats amb usos educatius, segons finalitat

Només un de cada tres docents diu que ha utilitzat el mòbil a l'aula amb finalitats educatives durant aquest curs. Per àmbits aquest ús ha estat:

- Un 10,9 % l'ha utilitzat en llengües.
- Un 10,2 % en ciències.
- Un 8,1 % en matemàtiques i tecnologia.
- Un 3,8 % en arts.
- Un 8,3 % en altres matèries.

Enquesta als docents i direccions

Valoració d'un possible enduriment en la regulació dels mòbils

Opinió sobre establir una prohibició total obligatòria, segons el tipus de regulació actual

Ús pedagògic dels dispositius digitals als centres

Marc conceptual

Ivàlua ha realitzat un informe sobre els usos pedagògics dels dispositius digitals amb els següents objectius:

- Analitzar l'ús educatiu dels dispositius digitals -panells, tauletes, ordinadors i mòbils-.
- Conèixer la percepció dels docents sobre els efectes en l'aprenentatge.
- Conèixer els efectes sobre el benestar de l'alumnat.
- Saber com es prenen decisions al respecte en l'estratègia digital del centre.

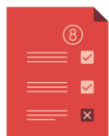
Metodologia de l'informe.

Combinació de conjunt d'evidències de recerca sobre l'aprenentatge i el benestar.

Anàlisi de grups de discussió (48 persones de 43 centres educatius, de les etapes d'infantil, primària i ESO).

Ús pedagògic dels dispositius digitals als centres

Principals conclusions

Efectes en l'aprenentatge

Una integració pedagògica ben definida afavoreix l'aprenentatge.

Un ús intensiu o desregulat pot afectar negativament.

Els docents demanen més formació i acompanyament de l'administració, suport tècnic i criteris més clars (respectant l'autonomia dels centres).

Tipus de dispositius

Els panells són generalitzats a primària i ESO, els ordinadors als cursos superiors. Les tauletes són residuals.

La majoria de centres ha reduït la freqüència d'ús, que es vincula a finalitats educatives.

Efectes segons els docents

Efectes positius: capacitat de motivació, foment del treball col·laboratiu, afavoreix l'atenció personalitzada i desenvolupament de la competència digital.

Efectes negatius: menor qualitat en expressió escrita i comprensió lectora, distraccions i usos inadequats.

5

Principals mesures del Pla de digitalització

Principals mesures del Pla de digitalització (I)

Criteris a considerar

El Departament d'Educació i Formació Professional, un cop analitzades les conclusions de l'informe de la Comissió de Digitalització i Educació i d'Ivàlua, establirà un seguit de mesures concretes.

- L'objectiu és:
 - No alterar la normalitat dels centres.
 - Establir un Pla a futur de la legislatura.
 - Racionalitzar els recursos.
 - Ús estrictament pedagògic per millorar o aprofundir en l'aprenentatge.
 - Dotar la formació professional de les eines tecnològiques necessàries.

Les mesures ja establertes, així com d'altres que es puguin concretar properament, es començaran a aplicar el proper curs 2025-2026.

Comunitat educativa

Les actuacions del Departament abastaran els diferents àmbits de la comunitat educativa:

Alumnes

Docents

Famílies

Principals mesures del Pla de digitalització (II)

1

Telèfons mòbils

Eliminar totalment l'ús de telèfons mòbils per part de l'alumnat a totes les etapes educatives obligatòries.

La prohibició inclou rellotges intel·ligents.

2

Pissarres digitals interactives

Iniciar una **retirada progressiva** de les pissarres digitals interactives **a les aules de l'etapa infantil**.

Mantenir les pissarres digitals a la resta d'etapes.

3

Tauletes

Eliminar l'ús de forma progressiva de tauletes digitals a educació infantil.

Garantir la disponibilitat suficient de tauletes als centres pels usos puntuals.

Principals mesures del Pla de digitalització (III)

Dispositius portàtils

- Continuar dotant de portàtils a l'alumnat de 6è de primària, per facilitar la preparació cap a la ESO. A 5è els dispositius portàtils romandran al centre.
- Continuar dotant d'un dispositiu portàtil a tot l'alumnat d'ESO.
- Incloure en la dotació els portàtils per l'alumnat d'FP Bàsica.
- Promoure entre l'alumnat la cura i bon ús dels portàtils.

Bones pràctiques

- Creació d'un repositori de bones pràctiques per a totes les etapes, a l'abast del professorat.

Intel·ligència artificial

- Formar en les noves eines i possibilitats pedagògiques
- Incloure la formació en intel·ligència artificial per l'alumnat d'ESO, incloent les seves limitacions i riscos.

Principals mesures del Pla de digitalització (IV)

Famílies

- Elaboració de la guia "Educació i Digitalització: Guia per l'acompanyament familiar".
- Es recomanarà als centres que a les reunions d'inici de curs informin les famílies sobre la importància d'acompanyar en l'ús de les tecnologies (control parental, continguts nocius i sobreexposició a les pantalles).
- Recomanació d'actualització de la carta de compromís amb les famílies introduint un bon ús digital.
- Campanya de conscienciació a xarxes socials i elaboració de càpsules formatives i webinars.

Principals mesures del Pla de digitalització (V)

Alumnes

- Intensificar l'ús responsable i segur de la tecnologia digital entre infants i joves en el marc de l'estratègia digital de centre.
- Continuar amb la col·laboració amb els departaments d'Interior, d'Igualtat i Feminisme i de Salut per informar i conscienciar sobre un ús ètic i saludable de la digitalització.

Docents

- Intensificar al currículum la detecció i anàlisi de Fake News, en el marc de la capacitat de l'esperit crític.
- Formació orientada a l'ús pedagògic de la digitalització, més enllà de la capacitat digital.
 - Concreció curricular dels sabers de la competència transversal digital de totes les etapes educatives obligatòries, incloent eines per als docents.

Principals mesures del Pla de digitalització (VI)

Qualitat del servei i garantia pressupostària

Transformació cap a un Servei Integral per a tot per evitar els pics puntuals de contractació, facilitar la renovació dels equips i automatitzar el servei.

Aquest model permetria tenir un control de costos més acurat per part del Departament.

Dotació digital als centres

Continuar dotant als centres de connectivitat, dispositius i programari.

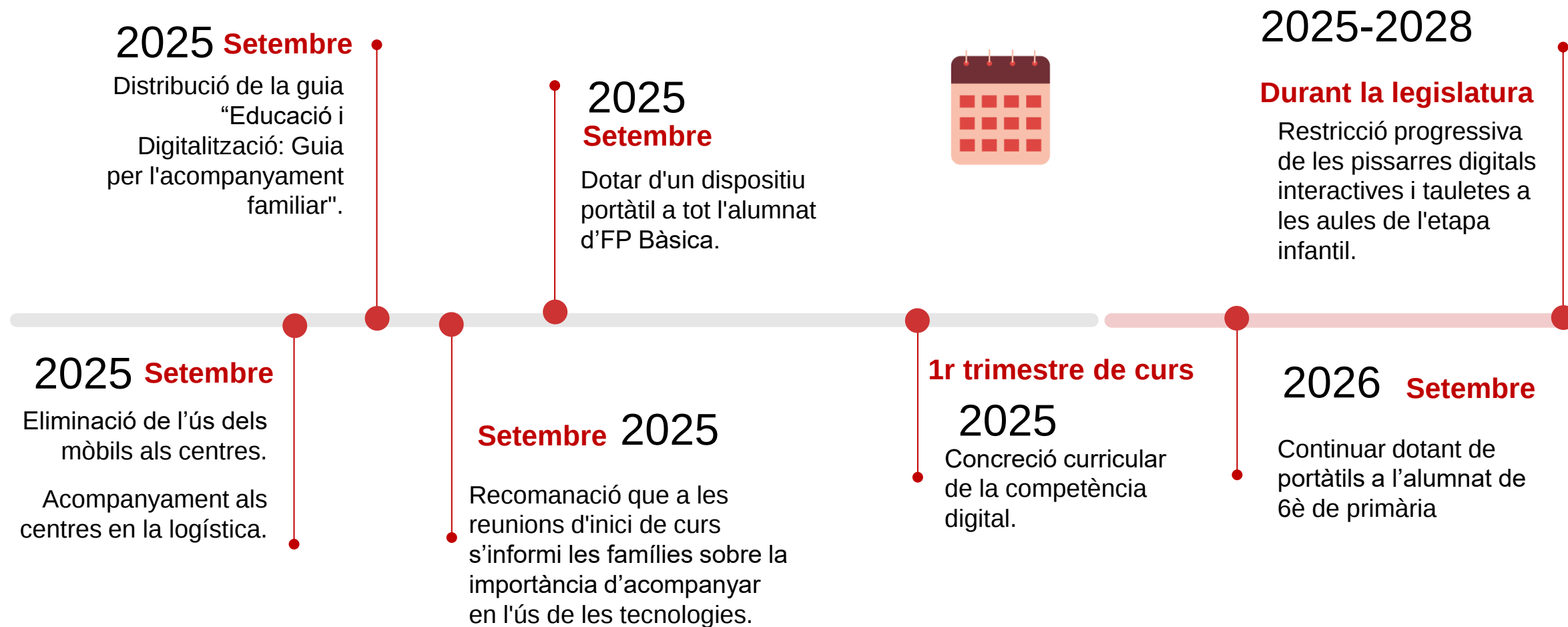
Cercar una plataforma tecnològica que compleixi les necessitats dels centres i alhora garanteixi la seguretat de les dades.

Connectivitat

Continuar estudiant mecanismes que impossibilitin que l'alumnat es connectin a xarxes diferents a la del propi centre.

Seguir treballant per assegurar que tots els dispositius dotats pels centres disposen de funcionalitats i control parental.

Cronologia del Pla de digitalització

Departament d'Educació i Formació Professional

educacio.gencat.cat

comunicacio.educacio@gencat.cat